

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 13 грудня 1984 року

№ 149 (3500).

Ціна 2 коп.

ПРИМНОЖУВАТИ ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАРОДУ

Питання про роботу творчих спілок і товариств республіки по виконанню завдань, поставлених у промові Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша К. У. Черненка на ювілейному пленумі правління Спілки письменників СРСР, було обговорено на об'єднаному пленумі правління творчих спілок і товариств Української РСР. Він відбувся 12 грудня у Сесійному залі Верховної Ради УРСР.

У президії — члени і кандидати в члени Політбюро ЦК Компартії України товариші В. В. Щербіцький, Ю. Н. Ельченко, Б. В. Качура, О. П. Ляшко, І. О. Мозговий, В. О. Сологуб, О. А. Титаренко, О. С. Капато, Ю. П. Коломієць, В. Д. Крючков, С. Н. Муха, а також заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР В. С. Шевченко, заступник Голови Ради Міністрів УРСР М. А. Орлик, завідувачі відділами ЦК Компартії України, відомі діячі літератури і мистецтва.

Вступним словом пленум відкрив лауреат Ленінської премії, Герой Соціалістичної Праці, письменник О. Т. Гончар.

Учасники пленуму з піднесенням обрали почесну президію у складі Політбюро ЦК КПРС на чолі з Генеральним секретарем ЦК КПРС, Головою Президії Верховної Ради СРСР товаришем К. У. Черненком.

Тепло зустрінутий присутніми, на пленумі виступив член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України товариш В. В. Щербіцький. Він відзначив, що у промові товариша К. У. Черненка — важливого партійного документу глибоко проаналізовано стан справ у нашій багатонаціональній літературі, накреслено широку програму підвищення її ідейно-художнього рівня, зосереджено увагу на ключових проблемах життя творчих спілок, визначено шляхи підвищення соціальної ефективності художньої культури в житті суспільства розвинутого соціалізму.

Ювілейний пленум правління Спілки письменників Союзу РСР, в якому брали участь представники всіх творчих спілок, яскраво продемонстрував тісну згуртованість працівників культурного фронту країни навколо Комуністичної партії, їх непохитну вірність

ленінським заповітам, ідеалам Великого Жовтня. Немає сумніву в тому, що творча інтелігенція республіки, як і всієї країни, твердо стоїть на позиціях партійності і народності, одночасно схвалює і активно підтримує ленінську внутрішню і зовнішню політику КПРС.

В суспільстві зрілого соціалізму культура, духовний потенціал, нагромаджені поколіннями радянських людей, стає все дієвішим фактором його розвитку, сказав далі товариш В. В. Щербіцький. Культура Радянської України — невід'ємна жива частина багатонаціональної культури нашої країни — займає гідне місце у загальносоюзній духовній скарбниці. Щороку в нашій республіці випускається понад 1100 назв художніх книг, до 50 повнометражних художніх фільмів, показується близько 50 тисяч вистав, 75 тисяч концертів, організовуються сотні виставок. Не можна не згадати також багаті традиції і справді всенародний розмах самодіяльної художньої творчості.

Література і мистецтво нашої республіки, розвиваючись в єдиному руслі

соціалістичної культури, збагачувалися новими вагомими творчими здобутками, активно сприяють вихованню нової людини, формуванню в неї комуністичної переконаності, почуття радянського патріотизму і соціалістичного інтернаціоналізму. Лише за останні роки в ЦК Компартії України і Раді Міністрів республіки знайшов підтримку ряд суспільно вагомих пропозицій діячів літератури і мистецтва стосовно дальшого розвитку і збагачення нашої духовної культури.

Промовець висловив деякі думки, які заслуговують на увагу творчих спілок, їх партійних організацій. Зокрема, він спинився на питаннях якості художньої продукції, її відповідності і співмірності тим вершинам, яких досяг народ у сфері матеріального виробництва, науки, техніки. Робітник і колгоспник, інженер і вчений, підкреслювалось у виступі, розраховують на те, щоб і духовна продукція була на рівні кращих досягнень їх праці, творчого пошуку. І якщо підійти з цією міркою, то далеко не всі художні твори відповідають сучасним вимогам.

Партія і держава постійно дбають про дальший розвиток культури, її матеріальної бази. Новим свідченням цього є рішення сесії Верховної Ради України, яка відбулася кілька днів тому.

(Закінчення на 3-й стор.)

Всесоюзна науково-практична конференція

Під величезним впливом привітання товариша К. У. Черненка, в діловий, творчий обставині продовжувала роботу 11 грудня в Москві Всесоюзна науково-практична конференція «Вдосконалення розвинутого соціалізму і ідеологічна робота партії у світлі рішень червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС».

Широке коло питань учасники конференції розглянули на засіданнях секцій: «Партійне керівництво ідеологічною роботою: досвід, проблеми, особливості», «Актуальні питання ідеологічного забезпечення економічної і соціальної політики партії», «Роль ідеологічної ро-

боти в реалізації завдань соціально-політичного розвитку суспільства зрілого соціалізму», «Підвищення дієвості засобів масової інформації та пропаганди, формулі в розв'язанні завдань економічного, соціально-політичного і духовного розвитку суспільства» та інших.

У другій половині дня відбулось пленарне засідання. Із заключним словом виступив член Політбюро ЦК КПРС, секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов.

Підсумки роботи секцій підбив завідувач відділом пропаганди ЦК КПРС Б. І. Стукалін.

З великим піднесенням було прийнято вітальний лист Центральному Комітетові КПРС, товаришеві К. У. Черненку.

На цьому Всесоюзна науково-практична конференція закінчила роботу. (ТАРС).

УЧОРА В КІРОВОГРАДІ ВІДБУЛАСЯ ОБЛАСНА НАРАДА ОВОЧІВНИКІВ. МИ ПРОПОНУЄМО ВАШІЙ УВАЗІ ФОТОРЕПОРТАЖ З ОДНОГО ІЗ ГОСПОДАРСТВ КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ.

Надворі ніяк не можуть порозумітись осінь і зима, а у тепличному комбінаті неначе продовжується літо: тут світло й тепло. Тому, певно, і такі привабливі погляди жінок, котрі тут працюють: то в одному, то в іншому місці лунає сміх. Для такої радості є серйозні підстави: за підсумками соціалістичного змагання колектив тепличного комбінату напередодні Жовтневих свят був занесений на районну Дошку пошани. Нині трудяться вони наполегливіше, сумлінніше.

Марія ПАВЛЕНКО та Ольга ВЛАСЮК (фото вгорі) висівають розсаду, з якої згодом виростуть соковиті червоні помідори. Але скільки всього треба зробити до того часу!

Олександра КАБАК хоч і молода, та вже досвідчена тепличниця (фото, внизу).

Текст О. РЕЗНИЧЕНКА. Фото В. РЕШЕТНИКОВА.

Комсомолу кар'єроуправління організує Петро Евдокименко. Поважають хлопці свого лідера — за принциповість, совістість, людяність.

Одоголосно обрали групкомсорга делегатом XXIII обласної звітно-виборної комсомольської конференції.

Чи сіє надокучливі дошки, чи тріщать під ногами морозні рудо-сірі калюжі, а з місця, званого гірничим цехом Знам'янського кар'єроуправління, чути сталий сухий скрегіт екскаваторів та фирчання завантажених породою «БілаЗів». Із кабін визирають водії, підбадьорливо кивають (бо голос тут безсилий) машиністу: «Ворухайся, шеф!»

Знайомимось із дійовими особами цієї картини: Іван Миколайович М'яковський та його помічник комсорг кар'єроуправління Петро Евдокименко. Останній і є героєм сьогоднішньої нашої розповіді.

Закінчивши 1972 року школу у Суботцях, подав документи до Кременчуцького гірничого технікуму. Вчив розробку рудних родовищ. Почав було трудову біографію в Кривому Розі, та буквально через тиждень уже й призвали до армії. Пізніше була думка продовжувати навчання... Але після невдачі із вступом до Дніпропетровського гірничого інституту став працювати.

І почалася наука становлення. Не довірили хлопцю відповідної інженерно-технічної посади — не об'їздився. Правильно, не довіряли, бо це правда. Але роботу все ж виконував «своєю», слухався, ремонтував гірничу обладнання. Описав з'явився

ДОВІРА ЛІДЕРУ

екскаваторників водії з автогаража. Спільні зусилля дають добрі результати. Екіпаж М'яковського працює вимірне кубометрами. Стабільні їх показники, практично завжди надпланові. (За жовтень процент перевиконання досяг цифри 28,2). На 1984 рік брали зобов'язання видати 53 100 кубічних метрів гірничої маси (на 900 кубометрів більше планових). За одинадцять місяців фактичний видобуток складає вже 55 251 кубометр. Коли треба підмінити машиніста, настає черга й Петра. І нічого! Почуває себе упевнено: знання у нього міцні, а досвід набувається у повсякденній практиці.

— Нас в управлінні ком-

сомольців і молоді всього дванадцять. У роботі з таким у принципі невеликим комсомольським колективом головне: диференційований підхід до кожного зокрема, принциповість. І ще — самодисципліна. Особливо добре це відчув, коли до обрання комсоргом очолював «Комсомольський прожектор» кар'єроуправління. У результаті — відсутність проблем не тільки з виробничою, а й з трудовою

політінформацією. Починають із самого ватажка. Його професійна «хватка» та досвід давно відомі, а ще цінить районне начальство в комсомольському ватажку ідейну зрілість, переконаність — слава, з якого складається авторитет будь-якого керівника. Людини, яка завжди спитає з інших, бо спочатку спитає із себе.

Петро Евдокименко їде на обласну конференцію не з тим, щоб хвастати своїми кубометрами. Хоч

СЛОВО ПРО ДЕЛЕГАТА ОБЛАСНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

дисципліною: «гранкар'єрівці» займають провідні місця в районі у кампаніях по економії металу, збиранні металобрухту, наданню шефської допомоги своїм колгоспам — «Союзу» і «Дружбі».

Мас Петро надійного порадишника у всіх заходах. Портрет управління Микола Прокопович Лисенко уважний до свого комсомольського колеги. Завжди вислухає, підкаже, а то й (якщо виникає в цьому потреба) в інших поради попросить.

Іх успіхи й проблеми постійно в центрі уваги міського комітету ЛКСМУ. Врешті-решт екскаваторників, водіїв, інші служби підприємства міськкомівці завжди мають на увазі, коли треба організувати концерт у підшефних господарствах чи виступити з

почути від інших, як вони урізноманітнюють внутрішнє життя, які його нові форми вводять до «порядку денного». Колеги обирають його, значить — вірять.

Вибухи струшують кремені спина гранітних снел, а трохи опісля незграбного (з першого погляду) екскаватора Е-2503 гонять до м'якої породи дужі руки екіпажу. Тількино почалася їх чергова зміна.

Це значить, що у плановому відділі проти їх прізвищ за сьогодні збільшаться, як мінімум, на півтори сотні кубометрів цифри видобутку. І, що досвідчений машиніст І. М. М'яковський може повністю покласти на свого помічника Петра Евдокименка.

І. КУЦЕНКО.

Знам'янський район.

РОБОТУ— ЗГІДНО ВИМОГ ЧАСУ

Загальновідомо, що успіхи і невдачі районної комсомольської організації — це сума досягнень і прораханків у роботі кожної первинної комсомольської організації. Їх у Петрівському районі 65, об'єднують вони 2289 членів ВЛКСМ.

Звітно-виборною комсомольською конференцією було виявлено чимало недоліків і невикористаних можливостей окремих первинних організацій та районної комсомольської організації в цілому. Вони і стали предметом ділової розмови делегатів XXIV районної звітно-виборної комсомольської конференції.

Сьогодні в області кожен 3-й гектар кукурудзи повинен стати молодіжним, у Петрівському районі в нинішньому році силами комсомольців і молоді вирощувалась кукурудза на 3926 гектарах, що становить 28 процентів засіяних площ. Проте порівняно з 1983 роком кількість комсомольсько-молодіжних ланок по вирощуванню кукурудзи зменшилась. А мала б збільшитись. Зокрема, комітет комсомолу радгоспів «Маріампільський», «П'ятихатський» до цього часу не проявили наполегливості у створенні комсомольсько-молодіжних ланок по вирощуванню кукурудзи.

Недостатньо уваги первинні комсомольські організації району приділяють кадровому питанню у тваринництві. Сьогодні у цій галузі працює 264 комсомольці (на 118 більше, ніж у 1981 році), а створено тільки 3 КМК. До того ж, скажімо, у цьому році в тваринництво пішло працювати лише 8 випускників шкіл. В 3-х будівельних організаціях райцентру працює всього 18 комсомольців.

Комсомол завжди був бойовим помічником партійних організацій у боротьбі з безгосподарністю і бюрократизмом. Основна увага приділялась пошукам резервів економіки виробництва, боротьбі з безгосподарністю і марнотратством. Особливо ефективно працювали у цьому напрямі штаб і пости «КП» радгоспу «Петрівський» (колишній початковий штаб Є. Кошмак), де піддавались критиці за недоліки в роботі не тільки комсомольці, а й керівники відділку № 3, завідувача магазином С. Олександр-Мар'ївки, господарі житлових комунальних квартир.

А от штаби «КП» колгоспів «Росія», імені 40-річчя Жовтня не завжди були наполегливими й ініціативними у зміцненні трудової дисципліни, створенні обстановки нестерпимості до її порушників. Комітети комсомолу цих господарств неодноразово піддавались за це критиці, але і до сьогодні, схоже, певних висновків тут не зробили. Зате по-іншому йдуть справи в тих колективах, де первинні комсомольські організації предметно займаються зміцненням трудової дисципліни, виконують роботу з особами, схильними до порушень громадського по-

ЗВІТИ І ВИБОРИ
В КОМСОМОЛІ

рядку. Саме так працюють комітети комсомолу вуглерозрізу «Балахівський», радгоспу «Петрівський».

У роботі конференції взяли участь голова облпрофради В. О. Іваєв, перший секретар Петрівського райкому партії Б. П. Захарченко, інструктор ЦК ЛКСМУ О. О. Беріш, другий секретар обкому ЛКСМУ В. П. Іванов.

Відбувся організаційний пленум райкому комсомолу. Першим секретарем Петрівського РК ЛКСМУ обрано М. Б. Платошину, другим — Н. Я. Шулімову, секретарем — завідувач відділом учнівської молоді — М. Я. Михальчука. Л. ЯРМОЛЕНКО, спецкор «Молодого комунара».

— Добре потрудилися нинішнього року молоді виробничники нашого господарства, — сказав мені під час перерви в роботі конференції секретар комітету комсомолу колгоспу імені XXV з'їзду КПРС Володимир Зайвий. — Секрети успіху? Всебічна турбота правління і партійної організації господарства про молодь.

Успіхи молодих онуфріївських механізаторів наявні. Кожна третя тонна намолоченого зерна — комсомольська! Високі результати і у молодих кормодобувників: заготовлено 24 тисячі тонн грубих та 82 тисячі тонн соковитих кормів, що складає відповідно 41 і 43 проценти від заготовлених по району. Поділюсь, цифри вагомі! Однак...

ЧИ ВСЕ ЗНАЄ СТАТИСТИКА?

Із звітної доповіді другого секретаря райкому комсомолу Л. В. Верби:

«Особливих зрушень потребує робота комітетів комсомолу по шефству над тваринництвом — ударним фронтом на селі. За період від минулої конференції в цю важливу галузь народного господарства направлено лише 28 юнаків та дівчат».

28? Це мало, дуже мало. І не дарма у виступах делегатів конференції доярки Лідії Демчук з колгоспу «Дружба» і зоотехнік колгоспу «Україна» Зінаїди Ткач чулися стурбовані нотки за майбутнє тваринницьких кадрів.

А рівнятися на кого у галузі тваринництва є. Радують своїми трудовими здобутками оператор машинного доїння Віра Кочерга з колгоспу «Шлях Леніна» (вже подолала чотиритисячний рубіж) і доярка Любов Красносільська з сусіднього колгоспу імені XXV з'їзду КПРС (надоїла близько 5000 кі-

лограмів молока на корову).

Тоді в чому справа? Чому молодь не йде на ферми? Було б добре узагальнити досвід передових господарств (колгоспів «Дружба», «Росія» та імені XXV з'їзду КПРС), кращих молодих доярок району, активніше сприяти ініціативі школярів працювати на фермах. До речі, з 12 цього річних випускників місцевих шкіл, що повинні були працювати в тваринництві, нині залишилося лише... 3.

І ще про одне. Молодь Онупфріївського району упродовж кількох років виступає ініціатором цінних трудових починань і, як правило, доводить до кінця корисну справу. Та нинішнього року невірною забулась ініціатива комсомольців колгоспу імені XX з'їзду КПРС по шефству над вирощуванням кормових буряків. Її підтримали тільки всюдисущі спільчани колгоспу імені Комінтерну. Отож повобраному райкому необ-

хідно досконало вивчити можливості цього починання і домогтися широкого його впровадження комсомольськими організаціями господарств.

На конференції виступили кандидат у члени бюро обкому Компартії України, перший секретар обкому комсомолу І. О. Шевченко і другий секретар Онупфріївського райкому партії О. О. Малолітко.

У роботі конференції взяли участь заступник завідувача сільськогосподарським відділом обкому партії М. В. Турчак та заступник керуючого справами ЦК ЛКСМ України В. В. Бузменко.

Відбувся організаційний пленум Онупфріївського райкому комсомолу. Першим секретарем райкому комсомолу обрано Я. П. Мендуса, другим — Л. В. Вербу, секретарем — завідувач відділом шкільної молоді — В. І. Крутя.

А. БІЗТАКА, спецкор «Молодого комунара».

МИ ВИБРАЛИ ДІЮ

У цавчальних аудиторіях, на полігоні, спортивному комплексі Ульяновської автошколи ДТСААФ набувають спеціальності, загартовуються морально і фізично більше 180 представників комсомольських

організацій району. Серед наставників майбутніх воїнів — висококласні фахівці, ветерани війни. А з ними і Сергій Король — майстер виробничого навчання, який недавно повернувся з армійської

служби — він виконував свій інтернаціональний обов'язок на афганській землі. Виступаючи перед курсантами автошколи на уроках мужності, він часто згадує комсомольця із

Почесним гостем XXXIII Новгородківської районної звітно-виборної комсомольської конференції була Герой Соціалістичної Праці Катерина Петрівна Дмитровська. На знімку: Н. П. ДМИТРОВСЬКА відповідає на запитання тих, хто завтра працюватиме на колгоспних полях та фермах району.

Фото С. ФЕЕНКА.

А З ІНШОГО БОКУ...

Не зайвим буде нагадати, що цього року молоді новоархангельці були серед ініціаторів руху молодих кормозаготівельників області. З метою нарощення обсягу виробництва продукції тваринники району зобов'язалися заготовити за сезон півторарічний запас грубих та соковитих кормів; кожна друга тонна цих кормів мала бути комсомольською.

Старання спільчан, організаційна робота райкому комсомолу не були марними. Заготовлено 170 тисяч тонн грубих і 59,5 тисяч тонн соковитих кормів. Недарма за підсумками соціалістичного змагання молодих кормозаготівельників області новоархангельці зайняли перше місце. Але звернімося ще раз до тих фактів життя комсомольської орга-

нізації району, які так чи інакше стосуються роботи тваринництва.

ЦИФРИ І ФАКТИ. «Багато хороших справ на рахунок юних тваринників Підвищівської середньої школи. Так, брати Сергій, Валерій і Сашко Полишваїни та Юрій Сороча протягом двох місяців випасали колгоспних телят... Вміло організована робота сприяє тому, що учні свідомо обирають село для проживання — щорозу тут залишається приблизно кожен четвертий випускник школи». (З виступу учня Підвищівської СШ імені Т. Г. Шевченка Л. Полишваїна).

«Враховуючи економічні можливості господарства, ми в першу чергу ставимо питання створення найкращих умов праці на всіх ділянках виробництва, будівництва соціально-культурних об'єктів та житла. Основною опорою в цих питаннях у нас є комсомольська організація». (З виступу голови колгоспу імені Литвинова П. Семенця).

«Колектив нашого заводу достроково виконав річний план по виготовленню

сиру жирного: а до кінця року випустить ще 25 тонн цієї продукції. Це було б неможливо без напруженої роботи тваринників області, зокрема, доярок». (З виступу працівниці Новоархангельського сирзаводу В. Дроздин).

«У 1982 році створено наш КМК. Ми всі зобов'язалися надіти у 1984 році по 3000 кілограмів молока від корови. Плани і соціалістичні перевини. Я особисто вже наділа понад 4000 кілограмів молока від кожної корови, мої подруги Катерина Чернетевич та Тетяна Кожухар відповідно 3505 і 3198 кілограмів». (З виступу доярки МТФ № 3 колгоспу «Ленінський шлях» Н. Галан).

Про успіхи молодих тваринників району можна було б говорити ще й ще. Однак вони могли б бути і вагомими, яби, з іншого боку... Втім, надамо знову слово учасникам конференції.

К. ГАЛАН: «Наша ферма знаходиться на хуторі

села Розношенського Петра Бойка, військового воїна. Бандитська куля поранила комсомольця Бойка. Але він не погодився на перев'язку і, стікаючи кров'ю, віз свою автомашину ще п'ятнадцять кілометрів. Виручив бойових товаришів».

Ім'я Петра Бойка Сергій Король назвав, виступаючи на XIX районній комсомольській конференції. Назвав, щоб іще раз підтвердити — комсомольці 80-х років гідно несуть естафету слави, яку вони прийняли у героїв Великої Вітчизняної.

Серед молодих звитяжців були і 59 вихованців районної комсомольської організації, що поїхали на БАМ. Перший з них — лауреат премії Ленінського комсомолу, Герой Соціалістичної Праці Юрій Бочаров.

Високе патріотичне піднесення нині в колективі молодих тваринників колгоспу імені Шевченка, який очолює Катерина Грабчак. До дня відкриття конференції він виконав свої річні зобов'язання. А комсомолка Грабчак стала в ряди чотиритисячників. В наступному році до 9 травня вона дала слово надіти на корову більше 1500 кілограмів молока. Катерина і її подруги працюють за себе і за полеглого звитяжця, Героя Радянського Союзу І. В. Юр'єва (він загинув, визволяючи село в березні 1944-го).

«Комсомоле, доле моя, брате мій».

Нам на спомін права не дано, — ці слова поета прозвучали на конференції з особливим підсиленням. Вони адресувались і молодим робітникам цукрокомбінату, від імені яких комсомолец Сергій Стенанко закликав усіх делегатів конференції відпрацювати першу робочу зміну нового року у Фонд миру.

— Ні, ми не чекаємо, щоб хтось інший створив нам умови, за яких нам було б цікавіше жити, працювати, — підкреслила доярка колгоспу імені Шевченка Катерина Грабчак. — Ми вибрали дію.

На конференції виступили секретар обкому Компартії України В. М. Щербина, секретар обкому комсомолу В. М. Тяглий. У роботі конференції взяли участь другий секретар Ульяновського райкому партії М. М. Клиничук та завідувач сектором ЦК ЛКСМУ К. Б. Слободянюк.

Відбувся організаційний пленум райкому ЛКСМУ. Першим секретарем обрано В. А. Зеленька, другим — С. В. Головка, секретарем — завідувач відділом учнівської молоді — Н. Д. Шишкевич.

М. ШЕВЧУК.

Голубенка за три кілометри від села. Та до цього часу до неї нема дороги з твердим покриттям, хоч ми не раз зверталися до правління колгоспу і райкому з проханням допомогти».

П. СЕМЕНЦЬ: «Районна комсомольська організація не дбає останнім часом про продовження деяких хороших традицій. Я маю на увазі проведення районних фестивалів молоді, свят Весни, Урожаю, спортивних змагань...».

Певно, добре, що на конференції велася розмова не лише про здобутки і не стільки про проблеми, а й про проблеми. З тригоною говорили учасники конференції про те, що з 78 молодих доярок району 15 не виконують своїх соціалістичних зобов'язань, що лише в половині шкіл району працюють ланки юних тваринників і лише в двох школах — постійно діючі загони юних тварин-

ників, що не зростає кількість комсомольсько-молодіжних колективів на фермах району, що зменшилась за останній рік кількість молодих доярок, а на фермах колгоспів імені Кірова та імені Жданова їх немає зовсім. Отож новообраному складові райкому ЛКСМУ є куди направити свої зусилля. Напрями дії підказала сама конференція.

У роботі конференції взяли участь член бюро обкому Компартії України, начальник обласного управління КДБ К. А. Шевчук і секретар обкому ЛКСМУ Н. М. Ангелуца.

Відбувся організаційний пленум райкому комсомолу. Першим секретарем обрано Н. А. Поліщук, другим — А. М. Шарова, секретарем — завідувач відділом учнівської молоді — Л. В. П'яничук.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ, спецкор «Молодого комунара».

ПРИМНОЖУВАТИ

ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАРОДУ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

В основному задоволено необхідні потреби в матеріальних та фінансових ресурсах Мінкультури, Держкіно, Держкомвидаву, Держтелерадіо УРСР.

Говорячи далі про реконструкцію і спорудження в республіці цілого ряду об'єктів культури, В. В. Щербицький наголосив на необхідності піднесення рівня і масштабності архітектури, більш повного використання у цій справі досвіду братніх республік, Москви, Мінська, Більноса.

У виступі наголошувалося, що партія веде і вести неперемінно боротьбу проти будь-яких відступів від класових ідейних позицій. Лінія тут може бути лише одна — незрілі в ідейному і художньому відношенні твори не повинні виходити в світ. Далеко не останнє місце належить у

цьому літературно-художній критиці. Разом з тим, вказувалося на необхідність виховання у окремих авторів почуття самокритичності, самоконтролю, формування у них чітких класових позицій.

У виступі порушено питання про всебічне вдосконалення всього художнього процесу в республіці, роботи творчих спілок і товариств, органів управління культурою, даліше поліпшення ідейного і професійного виховання молодого зміни художньої інтелігенції. Підкреслювалась велика відповідальність партійних організацій творчих спілок за організацію творчого процесу, створення в художніх колективах сприятливого морально-психологічного клімату, обставини взаємодієвості.

На закінчення товариш В. В. Щербицький сказав: на порозі Новий, 1985 рік.

На всіх ділянках нас чекає напружена робота. Новий рік буде ознаменований видатними датами — 40-річчям нашої Перемоги у Великій Вітчизняній війні, 50-річчям стахановського руху. Вся партія, вся країна готуються гідно зустріти XXVII з'їзд КПРС.

Товариш В. В. Щербицький висловив глибоку впевненість в тому, що діячі культури Радянської України і надалі будуть примножувати свій вклад у розвиток багатонаціональної соціалістичної культури нашої Вітчизни, беззаперечно служитимуть нашому народу, справі комунізму.

Проблемам дальшого розвитку української літератури і мистецтва присвятили свої виступи перший секретар правління Спілки письменників України, лауреат Державної премії СРСР П. А. Загребельний, перший

секретар правління Спілки композиторів України, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці А. Я. Штогаренко, кінорежисер, народний артист УРСР М. П. Машенко, головний редактор журналу «Всесвіт» В. О. Коротич, голова правління Спілки художників України, народний художник УРСР О. М. Лопухов, народний артист СРСР К. П. Степанков, народна артистка УРСР Т. С. Дідик, заступник голови правління Спілки архітекторів України, заслужений архітектор УРСР З. В. Мойсєєнко, міністр культури УРСР Ю. О. Олененко.

З великим піднесенням учасники пленуму прийняли вітального листа Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Раді Міністрів СРСР, Генеральному секретареві ЦК КПРС, Голові Президії Верховної Ради СРСР товаришеві К. У. Черненко.

На пленумі було прийнято резолюцію, в якій намічено конкретні шляхи посилення ролі літератури і мистецтва в комуністичному вихованні трудящих.

(РАТАУ).

ПРИГОДИ

ЧОМУ НЕЗАБОРОМ ВІН СТАВ ДЛЯ ЩАСЛИВЦІВ ГІРКИМ СПОМИНОМ?

Михайлик добре пам'ятає: лишень закінчили уроки, і вони, п'ятикласники, випустили на шкільне подвір'я, як із-за хмар виглянуло сонечко. Його сліпуча весняна теплість густо й щедро заструменіла з високості. Після попельстих сутінків довкруг стало біло, урочисто, а на серці — так радісно, що Михайлик аж підстрибнув від збудження. Йому страшенно захотілося кудись бігти, Але куди?

Якусь хвилину, пригадуючи найцікавіші куточки села, він дивився на світ, ніби крізь велике чарівне скельце. Для певності до самісіньких брів нагнувся кашкета, пильніше глянув у ясну далечинь, і очі його широко розкрилися. Ген, по той бік села, на узвишші, сріблястим огнем палахкотіло вікно чинейської хати. Михайлик примружив очі: далеке подвір'я заграєло ще дужче, звабливіше. І він хутко подався на той сліпучий відблиск сонця. Мчав не битим шляхом, а навпростець — межеею людських городів і вишневих садків. Мозоляста стежка лунко витюхувала під ногами, аж ось вона потекла вниз, на леваду та й сховалась у високому рудому очереті. Перейшовши кладочкою через вузький потічок, Михайлик здивувався: старезної хати, яка здавна стояла тут пустою, не було. Натомість горбилися довкола рештки глиняних стін, зчорнілих каменюк, дрючків і цегли. Михайлик знав, що у війну тут жив сільський поліцай.

— Так тобі й треба, — зрадливо вигукнув хлопеч, тут же підшукав замашного цінка й заходився щосили трошити відліпий шмат стіни.

Щось яскраве, немов спалах сірника, зблиснуло під ударом, підстрибнуло, маленькою зірочкою впало додолу. І там, між кусочками глини, не погасло, ясніло собі маленьким золотим клубочком.

— Ти ба — немов до живої істоти звернувся Михайлик, спроквола нагнувся, обережно розгріб глину.

Перед ним лежала новенька, ніби щойно відкарбована монета. Тільки незвичайна якась, надто жовта, аж червоноста. Поклавши її на долоню, він побачив спершу зображення профілю якогось чоловіка — бородастого, ще й з вусами. Насупив бровенята і навколо зображення прочитав: «Б. М. МИКОЛА ІІ ІМПЕРАТОР И САМОДЕРЖЕЦЬ ВСЕРОС». З іншого боку монети Михайлик побачив відбиток знайомого з історії герба у вигляді двоголового орла з розпростертими крилами, а під ним яснів напис: «10 КАРБОВАНЦІВ 1901 р.». Потім, крутячи монету між двома пальцями, углядів і на її ребрі якісь літери. Тепер уже вголос прочитав: «Чистого золота 1 золотник, 79,24 долі А.Г.». Золота монета? А може, й не справжня. Інакше, чому ж її тут покинув хтось. Міг, правда, загубити. Але ж вона у стіні була. Замурована, значить... Від усяких здогадок у голові хлопця замаякірилося, він затиснув знахідку в кулачок та й дремував додому. По дорозі гарячково міркував, кому б показати монету. Вчительці? Ні, вона забере. Краще Віталії Рудому. Він уже в сьомий ходить. Вважає, на два роки старший. У грошах толк знає, батько його, кажуть, увесь вік завмагом. І забрати не зважиться, сусід же.

Віталій хвацько сидів на розхитаних дерев'яних воротах, жував так, щоб усі бачили, гумову жвачку. Але цього разу Михайлик не став йому задрити, гордо підійшов, розімкнув п'ятірню. По тому вони довго роздивлялися монету, прикидали, що можна купити за цих десять золотих карбованців. А от чи приймуть такі гроші в магазині, засумнівалися. Що не нажи, а монети вже мало не 90 літ...

— Давай батька спитаємо, — нарешті підсумував Рудий.

Узявши до рук золотого червінця, завмаг уважно його роздивився, попрубував на зуб, чомусь підозріло глянув на хлопців і суворо запитав:

— Де взяли?

— Це не я, — ніби передчуваючи якусь біду, збрехав Михайлик. — Мені Юрко Бондар погратися дав. Коніка давно в нього.

— Еге ж, — на вськ випадок і собі підтвердив Віталій.

— Ясно, — відразу погодився батько-завмаг, засуваючи монету глибоко в кишеню. — Але цією «копійкою» гратися не положено. Поняли!

Дивлячись, як оторопіли при цьому діти, він висипав перед ними на прилавок цукерки.

— Це вам за «копійку». І Юркові теж.

Виходить дорога монета, міркували друзі уже на вулиці. Он скільки цукерок за неї дістали! А може, там іще одну можна знайти, коли добряче пошукати? Може... Зрештою, твердо вирішили більш нікому не говорити про знахідку, а назавтра, після уроків, удвох піти на пошуки. Правда, з Юрком у них okazія вийшла. Не доведи чого, стріне його Віталійчине батько-завмаг та й запитає, де взяв монету. Значить, Юрка слід попередити, поки не пізно. Чи і його з собою взяти? Надійний хлопеч. Друг...

Наступного дня, перейнявши Михайлика в коридорі школи, Рудий голосом старшого за віком сказав:

— От що ти береш свого друга, а я свого — Василя Качана. Знаєш, йому на мопед дванадцять карбованців не вистачає. Дядько Степан за півціни продає, уявляєш?

— Згода, — кивнув головою Михайлик.

На звалище поліцаєвої хати для конспірації сходились поодинокі. Останнім прибув Юрко. Усім на радість, крім лопати, він прихопив з собою ще й стару, аж зчорнілу від іржі, кирку.

— Поки моя бабуся козу перепиннала, у хліві натрапив, — діловито пояснив.

— Молодець! — похвалив його Василь, цюпнув своєю лопатою в землю і по праву найвищого зростом узяв собі кирку.

Мабуть, з годину хлопці завзято добали рештки стін, перекопували, трошили руді грудочки, розкидали каміння, всякий мотлох. Од пилу, що так і вибухав довкола, уже й самі руді стали. Але жодна монета не потрапляла на очі. Качан, добряче натерши долоні, нарешті сердито перепитав Михайлика:

— Та де ж ти її знайшов саме?

— Ось тутечки, у цій стіні, — вичувато промимрив той.

(Далі буде).

М. УСПАЛЕНКО.

ЗМІНА ЗМІНІ ЙДЕ

Комітет комсомолу нашого колгоспу спрямовує зусилля не тільки на те, щоб молодь брала активну участь у соціалістичному змаганні на полях і фермах, а й на те, щоб наша комсомольська сім'я постійно поповнювалась, щоб до неї щороку вливались нові сили з випускників шкіл.

Я очолюю комсомольську організацію вже сім років, і на практиці переконалась, що треба бути з молоддю і на виробництві, і під час дозвілля.

У нашій комсомольській організації 140 спілчан, кожен третій працюючий — це молода людина віком до 30 років. Правління колгоспу піклується, щоб молодь залишалась на селі; це й стимулювання в оплаті праці, і новий дім майбутній сім'ї, і нова техніка, і створення умов для відпочинку.

Кожного року до колгоспу вступає 10—15 чоловік. І спортивно-масова робота на селі — це теж наша справа, це теж робота комсомольської організації. Активізація цієї роботи, звичайно, залежить від ініціативи інструктора по спорту і його помічників — громадських тренерів.

Наша мета — побільше залучити молоді до спорту. База для занять ним у нас непогана: футбольне поле, спортивні майданчики, користуємося спортивним залом у школі, маємо необхідний інвентар.

Комсомольці на суботниках приводять у порядок стадіон, спортмайданчики, своїми силами ремонтували спортивний зал. Колгосп надає нам допомогу, тільки наша ініціатива потрібна.

Наступного року плануємо заасфальтувати бігові доріжки нашого стадіону і сектори. Порушено питання про будівництво плавального басейну.

Ще минулого року на спільному засіданні комітету комсомолу і ради колективу фізкультури го-

ворили про те, щоб створити культурно-спортивний комплекс. Вийшли з цієї пропозицією до правління колгоспу. І ось уже комплекс створюється.

За останні роки в колективі фізкультури стали традиційними змагання, що проводяться серед механізаторів, тваринників під девізом «Усією бригадою — на старт!». Комсомольська організація проводить також турніри під девізом «Кращий виробничник — кращий спортсмен». Цього року такого звання добився кращий комбайнер, молодий комуніст, член команди з легкої атлетики Сергій Цьома, який нагороджений медаллю «За трудову доблесть». І багато таких

прикладів, коли ми з гордістю можемо сказати, що наші фізкультурники і спортсмени ідуть в авангарді боротьби за великий хліб, за високі показники у тваринництві.

До 40-річчя Перемоги проводимо ювілейну спартакіаду з 10 видів спорту. Фінал — у травні 1985-го.

Уже рік працює в нас група «Здоров'я». У цій справі головна роль — інструктора по спорту Віктора Грозана. Але й комітет комсомолу дбає про те, щоб трудівники села зрозуміли, яке велике значення має фізкультура. Тож пропагуємо нормативи і вимоги комплексу ГПО, влаштовуємо зустрічі з першими значківцями, чемпіонами.

С. БРЮХОВЕЦЬКА,
заступник голови колгоспу імені ХХ з'їзду КПРС по роботі з молоддю.
Новоукраїнський район.

Олексій ПЕТРОВ — один із провідних спортсменів колективу фізкультури Світловодського комбінату твердих сплавів і тугоплавких металів. Він — майстер спорту з боротьби дзюдо, призер чемпіонатів УРСР. Фото В. СУПРУНА.

СПОРТ

ДО ПІДСУМКІВ
НАШОЇ АНКЕТИ«Старти
ЗИМОВОГО
ДНЯ»

Вона була опублікована 22 листопада.

«Чи є біля вашої школи, в мікрорайоні хокейний майданчик?». Відповіді на це запитання засмучують: біля багатьох шкіл майданчиків для юних хокеїстів досі не обладнано. Євгенія Балан (м. Світловодськ): «В центрі міста є. Скільки? Не знаю»; Ірина Титова (Олександрія): «Біля школи немає, а взгалі в місті є ковзанка»; Тетяна Таран (селище Молодіжне Долинського району): «Майданчик немає. Взимку його заміняє став. Виходять туди всі бажаючі учні 1-х—10-х класів». І тільки один читач (Василь Котовщук із села Паліївки Маловисківського району) порадив своєму відповіддю: «Майданчик є. Після уроків тут усі учні нашої школи».

Багато відповідей на нашу анкету свідчить про те, що вечорами пустують спортзали в Кіровограді, Олександрії. Юні спортсмени нічого не знають про існування прокатних пунктів в обласному центрі, Знам'янці, Новоукраїні. Кожен другий з тих, хто відповів на запитання анкети, має свої лижі, ковзани.

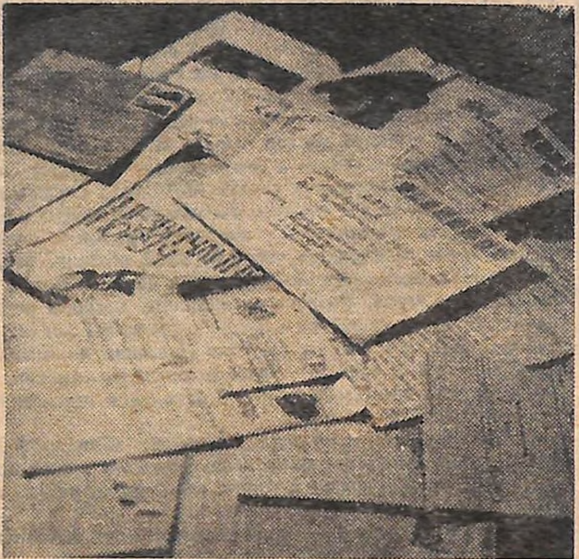
Анкета показує і те, що в деяких колективах не пропагуються зимові види спорту. Юнаки та дівчата не знають, які змагання буде тут проведено взимку, а якщо такі змагання й проводяться, то з мінімальною кількістю учасників (12—25 чоловік). Аналіз відповідей на анкету свідчить про те, що з настанням зимових днів помітний спад у спортивно-масовій роботі в міських мікрорайонах, де є дитячі підліткові клуби.

Серед тих, хто заповнив анкету, є й такі спортсмени, котрим ніщо не заважає займатися спортом — ці погода, ні відсутність спортивних баз. «Бігаю біля ставу, біля річки при будь-якій погоді».

КОНКУРС? КОНКУРС. КОНКУРС!

НЕЗВИЧАЙНЕ — ПОРУЧ

Як засвідчив уже перший тур, вікторина «Незвичайне поруч» викликала неабиякий інтерес у наших читачів. Особливо приємним для організаторів було те, що чимало учасників постаралися не лише дати правильні відповіді на запитання, а і якомога вигадливіше оформити їх. Це перш за все стосується робіт восьмикласника Олександра Литвинюка із Семидубів Голованівського району, юної кіровоградки Ірини Яременко, Ірини Поліщук із Косівки Олександрівського району та деяких інших наших читачів.

Я думке люблю природу, — написала у своєму листі до редакції восьмикласниця Ірина Яременко. — Після закінчення школи мрію стати зоологом. Конкурс дав мені можливість перевірити свої знання...

«Виспознаємось до конкурсу всією сім'єю: батько — геолог, мати — вчителька, донька — третьокласниця...» — це рядки з листа, який надійшов із обласного центру од сім'ї Руткевичів. А ось, що написав до редакції ще один учасник конкурсу — секретар комітету комсомолу Світловодської гідрометеорологічної обсерваторії Олег Петренко: «Пішу за дорученням комітету комсомолу та першій організації Товариства охорони природи. Мясю пропозиції щодо організації подібних конкурсів на майбутнє. Чому б у їх рамках не провести огляд первинних організацій Товариства охорони природи Кіровоградської області? Хай колективні учасники конкурсу розкажуть, як вони охороняють природу, як пропагують природоохоронні знання. Ми зі свого боку готові розповісти про роботу своєї первинної організації...»

Шановні учасники конкурсу! Нам цікаво знати вашу думку щодо цього. Якщо ви спільно дійдете висновку про необхідність проведення згаданого заходу, то в одному із наступних конкурсів журі запровадить спеціальний приз для первинної природоохоронної організації або для окремого учасника конкурсу за розповідь про кращий досвід організації природоохоронної роботи.

А зараз перейдемо безпосередньо до підбиття підсумків першого туру. Журі вирішило організувати його таким чином: спочатку ми даємо короткі стислі відповіді, які хотіли одержати від учасників конкурсу. Сподіваємось, що ознайомитися з ними буде цікаво і тим, хто не взяв участі в даному конкурсі, але регулярно читає сторінку природи «Яшпратів», прагне більше знати про флору й фауну рідного краю.

КОРОТКІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПЕРШОГО ТУРУ ВІКТОРИНИ

1. Реліктовими називаються рослини, які раніше були дуже поширені в природі, але згодом вимерли і збереглися лише на обмежених ділянках свого колишнього ареалу. Іншими словами, реліктові рослини є представниками інших геологічних епох, які де-не-до збереглися. Охороняти їх треба тому, що вони мають велике значення для пізнання історії Землі, зокрема історії розвитку її флори. Реліктові рослини є багатством природи, свідченням її невмирущості й розмаїття. Прикладом релікту, який росте в степах та лісостепях України, можуть бути цимбіцифіт дніпровський, ковила тощо.

2. Пугач — рід птахів з ряду совоподібних. У пугачів великі очі. Пір'я навколо них створює подібність голови пугача до людського обличчя; на голові довгасте пір'я утворює «вушка», дзьоб гострий, загнутий гачком. Ноги сильні, оперені до кігтів. Оперення рудуватого кольору, вохристе чи білувато-вохристе з бурими пір'явими. Довжина тіла пугача сягає до 74 сантиметрів, розмах крил — до 180 сантиметрів, вага — до 3 кілограмів. Самки крупніші від самців.

Гнізда ці птахи роблять на землі. В березні — квітні самка відкладає від двох до п'яти яєць, які висиджує 35 днів. Пугачі ведуть нічний спосіб життя, живляться мишоподібними гризунами, зайцями, різними птахами. На Україні з 11 видів цього хижка є один — пугач звичайний. Це рідкісний осілий птах, який потребує охорони. З метою зберегти пугача від вимирання люди внесли його до Червоної книги УРСР. Відповідне рішення про це прийняв Державний комітет Ради Міністрів УРСР по охороні природи.

Пугач, цей таємничий нічний птах, здавна хвилював народну фантазію. Це значно мірою знайшло своє відображення у народних переказах та повір'ях.

3. Риби і жаби належать до холоднокровних тварин, тобто температура їхнього тіла відповідає температурі навколишнього середовища. З настанням холоду активність жаб падає, обмінні процеси у їх організмі уповільнюються. Зимувають вони, зарившись у ґрунт.

Активність риб у зимку теж зменшується, але не у всіх однаково. Коропи, наприклад, залягають на дно і перебувають майже в повному заціпенінні, а окуни залишаються досить активними. Однак усі риби потребують взимку

лі у пошуках багатого на кисень води. А не знайшовши її, гине.

Врятувати рибу від задухи може лише людина. Щоб збагатити воду киснем, використовують мотопомпи, поливають її в повітрі з тін, щоб вона стікала назад уже збагаченою на кисень. Проробують також ополонки. Щоб вони не замерзли зливу, в ополонки вставляють снопи з розгозу та очерету. По можливості треба також очисити дід від снігу. Сонячні промені, проникаючи в воду, сприяють посиленому виділенню кисню водяними рослинами.

Для того, щоб усе цю роботу проводити організовано, природолюби, як правило, створюють спеціальні пости.

4. Кіровоградщина має немало об'єктів природи, що мають важливе господарське значення і велику наукову та естетичну цінність. До них належать:

— державний заказник республіканського значення «Чорноліський» — ландшафтний (Богданівське лісництво Знам'янського району, площа 3491 гектар), «Редьчине» — орнітологічний (Кримчанське лісництво Олександрівського району);

— державний пам'ятник природи республіканського значення — болото «Чорний ліс» площею 2 гектари;

— дендрологічний парк «Веселі Боковеньки» площею 109 гектарів у Долинському районі;

— парки-пам'ятники «Синюфривський парк» Онуфріївського лісництва № 175 (площа 53,7 гектара) та «Хутір Надія» Кіровоградського району (площа 9,8 гектара), яким віднесено обласний краєзнавчий музей;

— державні пам'ятники природи місцевого значення — Бірзулівські гори, полезахисні смуги № 1 (площа 14 гектарів), № 2 (16 гектарів), № 3 (9,4 гектара), № 4 (4,1 гектара), пасадки (с. Злинка) Маловисівського, дуби-велетні в Червоно-Нерубайському лісництві Олександрівського, дуби в Гурівському лісництві Долинського, Запорізькі джерела в Добровільницькому, джерело «Холодні ключі» в Кіровоградському районах, дуби-велетні в парку імені Леніна міста Знам'янки;

— парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва місцевого значення — імені 50 років Жовтня, «Перемога», імені Космонавтів, імені Леніна у місті Кіровограді;

— державні заповідні урочища «Донге», «Шереметів ліс», «Сиротин ліс», «Яснубата» Онуфріївського та «Наталієвське» і «Олександрівська дача» Долинського районів.

5. На малюнку зображено ондатра — цінний хутровий звір, який водиться в річках та водоймах Кіровоградщини.

Батьківщина ондатри — Північна Америка. В нашу країну звіра завезено 1928 року із Західної Європи. Звірок успішно акліматизувався і розселився на величезних територіях від Кривого Рогу до південних, західних і східних кордонів.

Ондатра — гризун із родини полівон. Вона водиться у тих водоймищах, які мають багату рослинність. Перебірає, поїдає тільки живі рослини та їх окремі частини. З діли водіймих дістає і молюски. Сама ондатра є добрим майданчиком, куди збирає корм.

На водоймищах з пологими берегами ондатра будує собі житло із заплітених рослинності у вигляді колосовидних куп. На водоймах із високими берегами рие нори — так, щоб їх не залило водою.

За рік самка ондатри може дати два-три приплоди. В кожному від одного до чотирнадцяти ондатрият. Вони народжуються сліпими, але дуже швидко розвиваються. За п'ять днів їхня вага подвоюється, на дванадцятий день вони прозрівають і починають їсти самі.

В ондатри дуже багато ворогів. Їй загрожують лисиці, вовки, тхори, бродячі собаки. Багато шкоди ондатровим господарствам завдає вовк, що виникає через необережність та недбалість окремих людей. Тому не можна винаювати водні зарості.

У нашій країні ондатру взяли під захист держави, створюються сприятливі умови для її масового розведення. Цим у деяких областях України займаються працівники спеціальних господарств.

Журі конкурсу оцінювало відповіді на кожне із запитань, враховуючи його точність і повноту. За одне ху-дожне оформлення відповіді теж нараховувалися очки — в залежності від рівня його виконання. У першу десятку ввійшли такі учасники конкурсу: Кіровоградці Ф. Капелюшний та М. Нокнов — по 42 очка, О. Литвинюк з с. Семидуби Голованівського району — 41, кіровоградка Ірина Яременко — 39, Ірина Поліщук з с. Косівки Олександрівського району — 38, сім'я Руткевичів з обласного центру — 35, Світлана Молчанова з Новоградівського та Ольга Кошич з Олександрівського районів — по 31, Людмила Мала з с. Михайлівки Олександрівського району — 30, світловодський О. Петренко — 29 очок.

Шановні учасники конкурсу — ті, хто не увійшов за підсумками першого туру до північної десятки! Оцінки ваших відповідей на запитання першого туру будуть обов'язково враховані при підбитті остаточних підсумків. Так що ви зберігайте шанси надолужити програвані і потіснені лідири у наступному турі. А тепер до уваги наших читачів.

ЗАПИТАННЯ ДРУГОГО ТУРУ ВІКТОРИНИ

1. Що треба робити, виявивши на лоні природи хворих диких тварин?

2. Хто може бути громадським інспектором з охорони природи? Які права мають громадські інспектори щодо порушників природоохоронного законодавства?

3. Що таке фотополування? У чому його переваги перед звичайним полюванням? Що треба для того, аби зайнятися фотополуванням?

4. Що ви знаєте про слідопитів? Хто може бути слідопитом? Чи вмієте ви розрізняти сліди тварин на снігу? Намалюйте, будь ласка, сліди, характерні для зайця, лисиці, собаки.

5. Якщо ви впізнали птаха, зображеного на малюнку, розкажіть про особливості його природи і поведінки.

Хто ж зраду пробачить?

Вони ніколи не опускалися на Вись. Високо-високо пролітали над нею ранньої весни і пізньої осені. Дев'яностолітній дід Федір не пам'ятав, щоб бачив їх зблизька. Батько теж казав:

— Село велике, галасу багато, машини гуркочуть, а ця птиця полохлива, сторожка.

І от три роки тому пара білосніжних красенів з'явилася на гладіні нашої річки. Спершу гадали: пелікані, атомилася від далекої подорожі, сіли спочити, поплавають, підкріпляться та й знімуться в небо, прямуючи на Північ.

Однак — ні... Лишилися. І на день, і на другий, і на тиндів, і вже й на місяць. Не боялись нікого, підпливали аж до берега, вилазили на купини...

Мой внуки — Сашко, Іра й Сергієнко — по найновітій дитячій перепитували:

— А чому в них такі лапи чорні і он коло очей плями?

— А чому в них немає малих лебедят?

У ту чорну хмарну ніч хтось на річці стріляв, зжоввавшись в очереті. Може, і вцілів у одного з птахів...

Згадалась тоді й печальна Червона книга, куди заносяться все нові й нові види птахів.

У ній і лебеді. Меншас їх... Ось і тут було двоє, а лишився один...

Тільки якийсь дуже дивно поведився той лебідь. Плив, було, човном до куща розгози, що навпроти городу діда Дмитра, а лебідь шипить, гнівається, махає крильми. І довелося побачити мені якийсь...

Може, привиділось? Та ні ж. Попід срібним від роси молодим очеретом пливе лебідка, а за нею п'ять сизих пушинок, ну, таких, як дитячий кулачок, прамують до заріччя. Аж біля мене — де він тільки

з'явся? — лебідь. І шипить, і неначе благас — не пливи до них, не лякай, не чіпай!

Новина блискавично облетіла село. І бажаючих подивитися на диво, на м'ялєт-лебедят виявилось чимало. Тут уже постала інша проблема — як уберегти птахів од надмірної людської цікавості... Бригадир мисливського колективу побував у школі, серед дітвори. На річці ми завели чергування, берегли пташенят, випроваджували цікавих. Та наближалась нова тривога — відкриття сезону полювання на пернатих...

У день відкриття полювання, зібравши всіх своїх і прибулих мисливців, бригадир колективу Анастолій Павлович просив:

— Товариші! Полюйте. Але ще раз нагадую всім — у лебедів не стріляйте!

...Минув час, лебедята вирости. Почали учитись літати. Спочатку невміло, неспміло, важко, очевидно, ще швидко втомлюючись на неміцних крилах. А потім з кожним днем — вище, далі, впевненіше, з радісним передзвоном голо-сів.

І як оминуть, як замовчати ту трагедію лебединої сім'ї? Якось уранці на землю наліг туман, такий густий, що в ньому губилося все — будинки, дерева, люди... І тоді пролунали два постріли. Лише два. На річці лишилось лише троє молодих і двоє старих птахів. Не вберегли... Хто-зна, чи прилетять ще коли до нас такі красені?

М. СТОЯН,

с. Панчеве, Новомиргородський район.

МАЛОВІДОМЕ

Доторкнутись до історії

Чорний ліс. Скільки легенд про нього складено, скільки ще таємниць береже він у собі! Мишають століття, змінюються покоління людей, виростають молоді масиви, а ліс усе вабить до себе своєю неповторною красою. Тут кожне дерево — сторінка історії, зумій лише прочитати її.

Цій публікації 125 років. Саме скільки літ тому «Вестник Императорского Географического общества» надрукував статтю дослідника природи А. Івашенкова «Чорний ліс і його околиці». Дана стаття — плід багаторічних досліджень. Автор детально, зі знанням справи описує події півтора-вікової давності.

А. Івашенков детально зупиняється на породах дерев. Як і тепер, тоді переважав дуб, а за ним ільм, липа, ясен, клен, граб, берест, осика. У лісовій частині Чорного лісу красувалася береза. Описую-

ться землетруси, посухи та інші природні явища, починаючи з 1772 року.

Як відомо з написаного, в 1752—1755 роках з Чорного лісу доставлявся матеріал для будівництва дерев'яних споруд у фортеці св. Єлизавети. І вже тоді серед дерев зустрічалися дуби віком 120—130 років.

І, напевно, про саму назву «Чорний ліс». Існують різні твердження щодо цього. Автор переконує нас у тому, що така назва за масивом утвердилась ось чому. На відміну від соснових лісів, Чорний — листяний, і в осінньо-зимовий період урочища й справді мають чорне забарвлення.

Чорний ліс... Сивиною століть покриті його мальовничі діброви. Він — легендарний, неповторний, прекрасний. Він — наша гордість.

О. РЯБОШАПКА, краєзнавець.

В. о. редактора
В. АФАНАСІЄНКО.

«Молодой комунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
М. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділу комсомольського життя — 2-46-57; листів — 2-45-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-45-35; оголошень — 2-56-65; нередакційної — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

БК 02576.

Обсяг 0,5 друк. арт.

Індекс 61103.

Зам. № 662.

Тираж 55900.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України
М. Кіровоград, вул. Глінки, 2.